

## Remissyttrande: Mer fastighetsnära insamling av förpackningsavfall och returpapper – utveckling av producentansvaren-Dnr M2018/00852/R

### Inledning

Regeringen har till Helsingborgs stad skickat promemorian om *Mer fastighetsnära insamling av förpackningsavfall och returpapper – utveckling av producentansvaren* för yttrande. Kommunstyrelsen svarar för staden och har med anledning av detta önskat synpunkter från NSR AB.

Nedan återfinns NSR:s synpunkter på promemorian.

### Sammanfattning

**NSR ställer sig positivt** till Regeringens promemoria i hänseende till krav på fastighetsnära insamling motsvarande 60% av hushållen till 2021 och 100% till 2025, för att bättre tillgodose alla medborgares behov.

**NSR anser dock** att ett kommunalt insamlingsansvar för förpackningar hade varit en bättre helhetslösning för samhället.

**NSR anser att det är positivt** att det finansiella ansvaret förtydligas i förslaget – att producenterna ska ha fullt finansiellt ansvar.

**Förslaget innebär dock inte** att producenterna får ett fullt finansiellt ansvar.

**Förslaget saknar** finansiellt ansvar för kärlnkostnad och kostnader för förpackningar och returpapper som hamnar i restavfallet.

**NSR föreslår att** det fulla finansiella producentansvaret även ska inkludera kostnaderna för kärln samt de förpackningar och returpapper som finns kvar i restavfallet, som en konsekvenskostnad.

**NSR föreslår att** Avfall Sverige driver detta insamlingssystem för att få till en bra samordning med de kommunala insamlingssystemen för avfall, garantera en god service, bra arbetsmiljö och en strävan att få minskat restavfall.

## Särskilda synpunkter

### 1. Kommunens roll och samordning

**NSR ställer sig positivt** till tydligare definitioner om vem som är producent och därmed en tydligare ansvarsfördelning, men desto mer fundersamma över hur insamlingen skulle fungera i praktiken och kommunens roll i detta. Kommunerna kommer fortsättningsvis spela en viktig roll i avfallsinsamlingen, förslaget menar att ett godkänt insamlingssystem ska ha samråd med kommunerna och att synpunkterna från dessa samråd ska beaktas i tillståndsansökan. Regeringsförslaget bör därmed beakta befintliga system och kommunernas gällande avtal.

**NSR förespråkar ett** kommunalt insamlingsansvar med ett finansiellt ansvar från producenterna. Med ett kommunalt insamlingsansvar hade en part samordnat kommunikation och insamlingssystem samtidigt som befintliga styrinstrument såsom avfallsplaner och avfallsföreskrifter kunnat stödja arbetet att nå regeringens målsättning. Som samrådspart förloras denna möjlighet att styra lokalt mot exempelvis förbättring av arbetsmiljö.

Med förslaget tas ansvaret för kommunikation för förpackningar och returpapper bort från kommunerna och blir istället producenternas ansvar.

Kommunerna gör idag stora pedagogiska insatser i form av utbildning mot bland annat skolor, verksamheter och bostadsrättsföreningar med målet om en bättre sortering av förpackningar och returpapper.

**NSR föreslår att** kommunen ansvarar för samrådet med insamlingssystemet och därmed behåller det operativa ansvaret för informationsspridning då kommunen redan har väletablerade kanaler för detta ändamål.

**NSR välkomnar** att tillståndspliktiga system också har ansvar för insamling av förpackningsavfall och returpapper som uppstår i stadsmiljön. En fundering är dock vem som ska äga dessa kärl då de ska placeras på allmän platsmark.

## 2. Medborgare och God Service

**NSR anser** att förslaget saknar krav på servicegrad för tillståndspliktiga insamlingssystem. NSR anser att det är märkligt att det inte sätts krav på servicenivå då producenterna lämnade förhandlingarna på grund av att de inte ville ha en högre ambitionsnivå än dagens. Hur säkerställer man med detta förslag en hög ambitionsnivå?

**NSR anser** att Boverket bör få i uppdrag att uppdatera bestämmelserna i PBL så att fastighetsägare blir ålagda att säkerställa att alla hyresgäster (flerfamiljshus) har goda möjligheter att lämna ifrån sig förpackningsavfall på ett sådant sätt så att maximala möjligheter till materialåtervinning kan säkras.

Kommunerna bör få ett ansvar för att etablera en god dialog med fastighetsägare och tillståndspliktiga insamlingssystem som resulterar i trepartsöverenskommelser vad gäller insamlingsplatser inom- och utomhus samt säkerställer att insamlingssystemet inte orsakar ökad nedskräpning eller andra typer av oacceptabla aktiviteter kring en insamlingsplats.

## 3. Miljö

**NSR välkomnar** de föreslagna ändringarna angående kraven på att arbeta avfallsförebyggande vid framtagandet av förpackningar och motverka onödiga förpackningar, då detta också är en bidragande faktor till nedskräpningsproblematiken

I dagsläget agerar många kommuner entreprenörer åt materialbolagen TMR och FTI och har med sina insamlingsentreprenörer avtal om fossilfria transporter, som dessutom speglar målen i ett flertal lokala och regionala klimat- och miljöplaner. Några sådana krav ställs inte på de godkända insamlingssystemen i Regeringens förslag, det är därmed oklart hur denna förändring kommer påverka klimatet. Insamlingen av förpackningar och returpapper bör samordnas med kommunens insamling av mat- och restavfall för att inte bidra till extra transporter.

De nationella återvinningsmålen som satts upp till 2020 som kräver 85 % insamling av pappersförpackningar men bara 50% insamling av

plastförpackningar är en indirekt subvention till plastindustrin. NSR undrar hur man säkerställer miljöambitionen?

**NSR önskar** att produkter som inte innefattas av producentansvaret kan tillåtas sorteras inom det befintliga systemet om produkten uppfyller samma återvinningskrav som en förpackning. Detta underlättar för invånarna och kan bidra till en högre materialåtervinning.

**NSR anser att** förslaget inte stödjer avfallshierarkin som fastställts av EU då det saknas mål för återanvändning av förpackningar. Regeringens förslag är endast inriktat på hur förpackningar skall samlas in för återvinning vilket är en stor besvikelse för NSR.

NSR:s erfarenhet visar att det även med fastighetsnära insamling kommer att vara svårt att uppnå återvinningsmålen av förpackningar. Förpackningarna i restavfallet kommer inte att ingå i ett tillståndspliktigt system, men för att uppnå insamlings- och återvinningsmålen bör utsortering ske av dessa förpackningar.

**NSR föreslår** ett tydligare ekonomiskt ansvar av producenterna även för förpackningarna i restavfallet en så kallad konsekvenskostnad.

#### 4. Arbetsmiljö

**NSR konstaterar** att det är märkligt att vid en så stor förändring av en arbetsgrupps förutsättningar för en god arbetsmiljö att inte en remiss gått ut till Svenska Transportarbetarförbundet samt Arbetsmiljöverket. NSR anser att remissen borde skickats till dessa intressenter då hantering av avfall i gemensamma utrymmen kommer att innebära många och nya tolkningar av arbetsmiljölagstiftningen.

#### 5. Ekonomi

**NSR välkomnar** det fulla finansiella producentansvaret om det innebär att det tillståndspliktiga insamlingsystemet utöver insamlingen av avfallet även står för kärlnkostnaderna för förpackningsavfall och returpapper då detta kan fungera som ett incitament för att skapa en vilja hos fastighetsägare att införa och utveckla insamlingsplatser, och därmed nå målen om 100% fastighetsnära insamling av förpackningar och returpapper.

**NSR saknar** dock förslag på hur insamlingen och återvinningen av förpackningar som importeras privat ska finansieras. Hur ska dessa producenter av förpackningar ta sitt producentansvar i Sverige? Om de inte tar sitt

producentansvar får vi en snedvriden konkurrens. I Skåne har vi under många år sett denna problematik kring glasförpackningar där vissa kommuner har över 100% insamlingsgrad då det är så mycket privatimport. Detta problem bör beaktas då problemet kommer att växa och utökas till fler förpackningsslag med en allt större e-handel.

## Förslag

**NSR föreslår att** det fulla finansiella producentansvaret även ska inkludera kostnaderna för kärnen samt de förpackningar och tidningar som finns kvar i restavfallet, som en konsekvenskostnad.

**NSR föreslår att** kommunen för samrådsansvaret samt behåller det operativa ansvaret för informationsspridning då kommunen redan har väletablerade kanaler för detta ändamål.

**NSR föreslår att** eftersom det i detta förslag krävs rikstäckning och 60% täckningsgrad av fastigheterna enbart kan bli ett godkänt insamlingssystem att en av kommunerna utsedd organisation, förslagsvis Avfall Sverige, driver detta insamlingssystem för att få till en bra samordning med de kommunala insamlingssystemen för avfall, garantera en god service, bra arbetsmiljö och en strävan att få lite restavfall.

Enligt detta förslag krävs ett insamlingssystem med rikstäckning och 60 % täckningsgrad av fastigheterna. NSR antar att det därmed enbart kan bli ett godkänt insamlingssystem som får nationell täckning. **NSR föreslår att en av kommunerna utsedd organisation, förslagsvis Avfall Sverige, driver detta insamlingssystem** för att få till en bra samordning med de kommunala insamlingssystemen för avfall, garantera en god service, bra arbetsmiljö och en strävan att få så lite restavfall som möjligt.

**Kim Olsson**  
VD  
042-400 1310  
kim.olsson@nsr.se